

MWAMBİLİLYO

Kūtw'ikithw'a kwa nthi na kwa mūdū

1 Mwambīlilyoni Ngai nīwatw'ikithisye matu na nthi. ² Na nthi yaī nthei na ndiaī kindū; na kīvindu kyaī iūlū wa ī kyūngū: na Veva wa Ngai avw'ikite iūlū wa manzi. ³ Na Ngai asya, Nīkwīthiwe kyeni: na kweethiwa kyeni. ⁴ Na Ngai oona kyeni, atī nī kīseo: na Ngai avathan'ya kye ni na kīvindu. ⁵ Na Ngai eeta kyeni Mūthenya, na kīvindu akīta Ūtukū. Na kweethiwa wīoo na kweethiwa kīoko, mūthenya ūmwe.

6 Na Ngai asya, Nīkwīthiwe yayaya katī wa manzi, nayo yīvathan'ye manzi na manzi. ⁷ Na Ngai aseūvya yayaya, na avathan'ya manzi ala maī ītheo wa yayaya na manzi ala maī iūlū wa yayaya: na kweethiwa ūu. ⁸ Na Ngai eeta yayaya ītu. Na kweethiwa wīoo na kweethiwa kīoko, mūthenya wa kelī.

9 Na Ngai asya, Manzi ala me ītheo wa matu nīmasyokeanie vamwe, na nthi nyūmū yumīle: na kweethiwa ūu. ¹⁰ Na Ngai eeta mūthanga mūmū Nthi; na kūsyokeania kwa manzi akwīta Maūkanga: na Ngai oona nī ūseo. ¹¹ Na Ngai asya, Nthi nīmesye nyeki, nyūnyi ikīsyaa mbeū, na mīti yī mosyao ikīsyaa mosyao o mūthemba wayo, ala me na mbeū syamo nthīni wamo, iūlū wa nthi: na kweethiwa ūu. ¹² Na nthi yamesya nyeki, nyūnyi ikīsyaa mbeū o mūthemba wasyo, na mīti ikīsyaa mosyao, ala me na mbeū syamo o mūthemba wayo nthīni wamo: na Ngai oona nī ūseo. ¹³ Na kweethiwa wīoo na kweethiwa kīoko, mūthenya wa katatū.

14 Na Ngai asya, Nīkwīthiwe syeni yayayani ya ītu ivathanasye mūthenya na ūtukū; na nīsyīthiwe mawonan'yo, na mavinda, na matukū na myaka:

¹⁵ nasyo syīthiwe syeni yayayani ya ītu sya kūete kyeni iūlū wa nthi: na kweethiwa ūu. ¹⁶ Na Ngai aseūvya syeni ili nene; kyeni kīnene kya kūsumbīka mūthenya, na kyeni kīnini kya kūsumbīka ūtukū: o na ndata nasyo. ¹⁷ Na Ngai asia yayayani ya ītu sya kūete kyeni iūlū wa nthi, ¹⁸ na kūsumbīka mūthenya na ūtukū, na kūvathan'ya kyeni na kīvindu: na Ngai oona nī ūseo. ¹⁹ Na kweethiwa wīoo na kweethiwa kīoko, mūthenya wa kana.

20 Na Ngai asya, Manzi nīmausūwe nī wingī wa nyamū syī thayū, na nyūnyi iūlūkae iūlū wa nthi yayayani. ²¹ Na Ngai atw'ikithya mīkūnga mīnene, na syūmbe syonthe syī thayū ila ithambīaa, ila syusūite manzini, o mūthemba wasyo, na kīla nyūnyi ī nthwau o mūthemba wayo: na Ngai oona nī ūseo. ²² Na Ngai aiathima, akyasya, Ongelekai, mwingīve, musūe manzi ma maūkanga, na nyūnyi singīve kūū nthi. ²³ Na kweethiwa wīoo na kweethiwa kīoko, mūthenya wa katano.

24 Na Ngai asya, Nthi nīyumye syūmbe syī thayū o mūthemba wasyo, indo, na tūsamū tūla tūtambūkaa, na nyamū sya kūū nthi o mūthemba wasyo: na kweethiwa ūu. ²⁵ Na Ngai oombie nyamū sya kūū nthi o mūthemba wasyo, na indo o mūthemba wasyo, na kīla kindū kītambūkaa iūlū wa nthi o mūthemba wakyō: na Ngai oona nī ūseo. ²⁶ Na Ngai asya, Nītūmbe mūdū na mūvw'ano witū, na kītutya kitū: na methiwe na ūsumbīko iūlū wa makūyū ma ūkanganī, na iūlū wa nyūnyi sya yayaya, na iūlū wa indo, na iūlū wa nthi yonthe, na iūlū wa kīla kasamū katambūkaa, kala katambūkaa iūlū wa nthi. ²⁷ Na Ngai atw'ikithya mūdū na mūvw'ano wake, na mūvw'ano wa Ngai amūtw'ikithya; mūūme na mūka amatw'ikithya. ²⁸ Na Ngai amaathima: na

1.1: Yovu 38.4-7; Isa 42.5; 45.18; Yoa 1.3; Ako 1.16; Aevl 1.10; 11.3; Ūvu 4.11. 1.2: Yel 4.23. 1.3: 2 Ako 4.6. 1.6: Yovu 37.18; Sav 33.6; Yel 10.12. 1.9: Yovu 38.8, 10, 11; Sav 33.7; 95.5; Yel 5.22. 1.11: Sav 104.14. 1.14: Sav 104.19; Yel 10.2; Yoe 2.30, 31; Mt 24.29; Lk 21.25. 1.16: Kūt 4.19; Sav 136.7-9. 1.18: Yel 31.35. 1.21: Sav 104.25, 26; 1.26: Mwa 3.22; 5.1; 9.6; 11.7; Sav 8.6-8; Isa 6.8; Yak 3.7, 9. 1.27: Mal 2.14, 15; Mt 19.4; Mko 10.6; 1 Ako 11.7; Aev 4.24; Ako 3.10. 1.28: Mwa 9.1, 7; Ali 26.9; 1 Tim 4.3.

Ngai amea, Ongelekai, mwingive, musūsyē nthī, na kumikilya vinya; na ithīwai na ūsumbiko iūlū wa makūyū ma ūkanga, na iūlū wa nyūnyi sya yayaya, na iūlū wa kila kindū kī thayū kiendaa iūlū wa nthī. ²⁹ Na Ngai asya, Sisyā, ninimūnengete kila nyūnyi isyaaa mbeū, yī iūlū wa nthī yonthe, na kila mūtī wī ūsyao wa mūtī ūsyaaa mbeū; ūkeethiwa wī liu kwenyu: ³⁰ na kila nyamū ya kūū nthī, na kila nyūnyi ya yayaya, na kila kindū kitambūkaa iūlū wa nthī, kila kī thayū, nininengete nyūnyi nziū syonthe sya ūya: na kweethiwa ūu. ³¹ Na Ngai oona kila kindū wombie, na, sisya, kyaī kiseo mūno. Na kweethiwa wioo na kweethiwa kioko, mūthenya wa thanthatū.

2 Na matu na nthī syathela kumbwa, na nguthu yonthe yasyo. ² Na mūthenya wa mūonza Ngai niwaminite wia wake ūla watethasya; nake athūmūa mūthenya wa mūonza ūndū wa wia wake w'onthe ūla watethasya. ³ Na Ngai aathima mūthenya wa mūonza, na oovathan'ya wīthiwe mūtheu; nūndū niw'o wathūmūie ūndū wa wia wake w'onthe ūla Ngai watw'ikithisye na wombie.

4 Li nī nzyawa sya matu na nthī yīla syatw'ikithiw'e, mūthenya ūla Yeova Ngai wombie nthī na itu. ⁵ Na kutyaī kamūtī ka kīthekani kambite kwīthiwa nthī, o na nyūnyi sya kīthekani ityambite kūmea; nūndū Yeova Ngai ndauitye mbua nthī: o na kūtyaī mūndū wa kūima nthī; ⁶ indī mūumbi wambataa kuma nthī, na kuasya manzi iūlū wa nthī yonthe. ⁷ Na Yeova Ngai oomba mūndū na kitoo kya nthī, na amūvevea mīthūmū ya thayū manyiūnī make; na mūndū atw'ika kyuu kī thayū.

Mūnda wa Eteni

8 Na Yeova Ngai avanda mūnda ngaliko ya wumiloni wa syūa, nthini wa Eteni; na nikw'o wamwiie mūndū ūla wombie. ⁹ Na Yeova Ngai amesya mūthangani kila mūtī wendeeasya kwoneka, na mūseo wa kūya; mūtī wa thayū naw'o mūūndani kati, na mūtī wa kūmanyithya ūseo na ūthūku. ¹⁰ Na ūsi waumite Eteni wa kūnyithya mūnda; na kuma vau wataanisya, watw'ika mbūsi inya. ¹¹ Syitwa ya ūla wa mbee ni Visoni: niw'o ūthyūlūlūkite nthī yonthe ya Avila, kūla kwī thaavu; ¹² na thaavu wa nthī isu ni

mūseo: ve veteliumu na tūvila twa nzumalati. ¹³ Na syitwa ya ūsi wa keli ni Ngioni: niw'o ūthyūlūlūkite nthī yonthe ya Kusi. ¹⁴ Na syitwa ya ūsi wa katatū ni Itekeli: niw'o ūvitile mbee wa Asūli. Na ūsi wa kana ni Euvalati. ¹⁵ Na Yeova Ngai oosa mūndū, na amwia mūūndani wa Eteni oseūvasye na kūsūviaa. ¹⁶ Na Yeova Ngai amwiaia mūndū, akimwia, Wa kila mūtī wa mūūndani nūtonya ūya o ūndū ūkwenda: ¹⁷ indī wa mūtī wa kūmanyithya ūseo na ūthūku, ndūkaye: nikwīthiwa mūthenya ūla ūkaya waw'o ndūkatia ūkw'a.

18 Na Yeova Ngai asya, Ti ūseo mūndū ethiwe e weka; ningūmūmbia mūtheesya ūmwaile. ¹⁹ Na kuma mūthangani Yeova Ngai oombie kila nyamū ya kīthekani, na kila nyūnyi ya yayaya; nake atwaia mūndū one ūndū wīsyita: na o ūndū wetie kila kyūmbe kī thayū, noyo syitwa yakyo. ²⁰ Na mūndū atw'ia indo syonthe masyitwa, na nyūnyi sya yayaya, na kila nyamū ya kīthekani; indī kwondū wa ū mūndū kūtyaaoneka mūtheesya ūmwaile. ²¹ Na Yeova Ngai akomethya mūndū too mūnene, na akoma; nake aumya wau ūmwe wake, na akwantan'ya nyama vandū vaw'o: ²² na wau, ūla Yeova Ngai waumisye mūndūni, oombie mūndū mūka, na amūtwāia ū mūndū. ²³ Na mūndū asya, Ūū yu ni ivindī ya mavindī makwa, na nyama ya mwī wakwa: akeetwa Mūndū mūka, nikwīthiwa niwaumiw'e nthini wa Mūndū mūme. ²⁴ Kwondū wa ūu mūndū mūme akatia ithe na nyinyia, na akalūman'ya na mūka wake: nao makeethiwa mwī ūmwe. ²⁵ Na me eli mai athei, mūndū mūme na mūka, na maiaasonoka.

Kūvalūka kwa mūndū

3 Na indī nzoka yaī nzeleke mūno kwī nyamū o na yīva ya kīthekani ila Yeova Ngai wombie. Na yamwia mūndū mūka atī, Ni w'o, Ngai niwaisye, Mūtikaye ma mītī yonthe ya mūūndani? ² Na indī mūndū mūka eea nzoka, Mosyao ma mītī ya mūūndani nītūtonya ūya: ³ indī ūsyao wa mūtī ūla wī kati wa mūnda, Ngai niwaisye, Mūikaye waw'o, o na mūikakiite, mūikese ūkw'a. ⁴ Na nzoka yamwia mūndū mūka, Mūikakw'a nongi: ⁵ nūndū Ngai niwisi kana mūthenya ūla mūkaya waw'o, nivo mū-

1.29: Yovu 36.31; Sav 104.14, 15; 145.15, 16. 1.30: Sav 104.27, 28; 147.9. 1.31: Sav 104.24; 1 Tim 4.4.

2.2: Kuma 20.11; 31.17; Aevl 4.4. 2.7: Mwa 3.19; 7.22; Yovu 33.4; Mūta 12.7; 1 Ako 15.45, 47. 2.8: Mwa 13.10; Isa 51.3. 2.9: Mwa 2.17; 3.22; Ūvu 22.2, 14. 2.11: Mwa 25.18; 1 Sam 15.7. 2.14: Nda 10.4. 2.19: Mwa 1.20, 24. 2.21: Mwa 15.12; 1 Sam 26.12. 2.23: Mwa 29.14; Asi 9.2; 2 Sam 5.1; 1 Ako 11.8; Aev 5.30. 2.24: Mt 19.5; Mko 10.7; 1 Ako 6.16; Aev 5.28-31.

3.1: Mt 10.16; Ūvu 12.9; 20.2. 3.3: Mwa 2.17. 3.4: 2 Ako 11.3.

kasalukw'a metho, nenyu mūkeethiwa ta Ngai, mūkimanya ūseo na ūthūku. ⁶ Na yila mūdū mūka wonie kana mūti ni mūseo wa ūya, na ni wa kwendeesya methoni, na ni mūti wa kwendwa kwa kūivya mūdū, atw'a ūsyao waw'o, aya; na ingi anenga mūume, nake aya. ⁷ Na masalukw'a metho moo me eli, mamanya ni athei; na matuman'ya matū ma mūkūyū, meeseūvisya ngūa. ⁸ Na meew'a wasya wa Yeova Ngai aitambūka mūūndani syūa yausya: na mūdū mūume na mūka wake meevitha kati wa miti ya mūūnda Yeova Ngai ndakamone.

⁹ Na Yeova Ngai eeta ū mūdū mūume, amūkūlya, Ūiva we? ¹⁰ Nake asūngia, Nīneew'a wasya waku mūūndani, na nakia, nūdū nyie nī mūthei; na neevitha. ¹¹ Nake amūkūlya, Nūū ūkwīe wī mūthei? Nūite wa mūti, ūla nakwīaie ndūkaye? ¹² Na mūdū mūume asūngia, Mūdū mūka ūla wanengie ethiwe nakwa, niwe ūnengie wa mūti, na naya. ¹³ Na Yeova Ngai akūlya mūdū mūka, Ūndū ūū wīkie nata? Na mūdū mūka asūngia, Nzoka nīngengie, na naya. ¹⁴ Na Yeova Ngai eea nzoka, Nūdū nīwīkie ūu, nūmaniwe, we, kwī indo syonthe, na kwī nyamū syonthe sya kīthekani; ūkaendaa na ivu, na ūkaisaa kītoo mīthenya yonthe ya thayū waku: ¹⁵ na ngeekia ūmaitha kati wenyu we na mūdū mūka, na kati wa ūsyao waku na ūsyao wake: akatumba mūtwe waku, naku ūkatumba kītiinyo kyake. ¹⁶ Amwīa mūdū mūka, Ngaingivya mūno woo waku wa kūsyaa; wooni ūkasyaa syana; na kwenda kwaku kūkeethiwa kwa mūemeu, nake akasumbika iūlū waku. ¹⁷ Na amwīa Atamu, Nūdū, nīweethukīisye wasya wa mūkau, na ingi waya wa mūti, ūla nakwīaie, ngīkwīa, Ndūkaaye waw'o: nthi nūmaniwe nūdū waku; ūkaisaa wayo wooni matūkū onthe ma thayū waku; ¹⁸ mīw'a nayo na thangila ikakūmeesya; naku ūkaisaa nyūnyi sya mūūndani; ¹⁹ yuutiani ya ūthyū waku ūkaisaa liu, kūvika yila ūkasyoka mūthanganī; nūdū nīvo waumiw'e: nūdū wī kītoo, na nūkasyoka kītoonī. ²⁰ Na mūdū mūume atw'īia mūka wake syitwa Eva; nūdū niwe inyia wa onthe me thayū. ²¹ Na Yeova Ngai amaseūvisya Atamu na mūka wake ngūa sya mbūa, na amavw'ika.

²² Na Yeova Ngai asya, Sisyā, mūdū nūtw'ikite ta ūmwe wa ithyi, kūmanya ūseo na ūthūku; na yu, ndakese kūtambūūkyā kw'oko, ose wa mūti wa thayū naw'o, na kūya, na kwikalaa tene na tene—²³ kwondū wa ūu Yeova Ngai amumya mūūndani wa Eteni, aīme nthi vala waumiw'e. ²⁴ Na indī alūngya ūla mūdū; na aia ngali ya wumiloni wa syūa ya mūūnda wa Eteni Akeluvi, na ūlilinziku wa ūvyū ūla weethyūūaa ngaliko syonthe, kūsūviaa nzia ya mūti wa thayū.

Kikamba Bible

© United Bible Societies 1974

UBS-EPF 1993 - 10M - 053

3.6: Osea 6.7; Alo 5.12; 1 Tim 2.14. 3.8: Yovu 31.33; Sav 139.1-12; Yel 23.23, 24. 3.10: Yovu 23.15. 3.12: Nth 28.13. 3.14: Isa 65.25; Mika 7.17. 3.15: Isa 7.14; Mt 1.23, 25; Lk 1.34, 35; Alo 16.20; Aka 4.4; Ūvu 20.1-3. 3.16: Yoa 16.21; 1 Ako 11.3; Aev 5.22-24; Tito 2.5. 3.17: Mwa 5.29; Mūta 2.22, 23; Alo 8.20-22. 3.19: Mwa 2.7; Yovu 34.15. 3.22: Mwa 2.9; 3.5. 3.24: Mwa 2.8; Sav 104.4; Aevl 1.7.

4.3: Kuma 23.19; Ali 2.12. 4.4: Kuma 13.12; 34.19, 20; Mot 18.17; Aevl 11.4. 4.5: Nth 21.27. 4.7: Mūta 8.12, 13; Isa 3.10, 11. 4.8: Mt 23.35; 1 Yoa 3.12; Yuta 11. 4.9: Yoa 8.44. 4.10: Aevl 12.24. 4.11: Mot 35.33; Kūt 27.24. 4.14: Mwa 9.6; 2 Asu 24.20; Sav 51.11. 4.15: Esek 9.4, 6.